

Ramverk för ekologisk hållbarhet i Mölnåls

► Strategi

Program

Plan

Policy

Riktlinjer

Anvisning

Typ av styrdokument:	Strategi
Beslutad av:	Kommunfullmäktige 2026-05-20, § 109, dnr 318/2023
Gäller från:	2026-05-20
Ansvarig:	Stadsledningsförvaltningen
Dokumentet gäller för:	Mölnåls stad och helägda bolag
Senast reviderad:	2026-05-11

Innehållsförteckning

1. Inledning och syfte	3
1.1. Minskad klimatpåverkan och ökad biologisk mångfald.....	3
1.2. Mölndals stads målstruktur för ekologisk hållbarhet	3
1.2.1. Definitioner och avgränsningar	4
2. Minskad klimatpåverkan	4
2.1. Mål och målbeskrivning	5
2.2. Struktur för prioritering	5
2.3. Beskrivning av prioriteringar inom klimat	5
3. Biologisk mångfald.....	7
3.1. Mål och målbeskrivning	7
3.2. Struktur för prioritering	7
3.3. Beskrivning av prioriteringar inom biologisk mångfald	7
4. Ansvar och uppföljning.....	9

1. Inledning och syfte

Ekologisk hållbarhet innefattar allt som har med planetens ekosystem att göra. Detta inbegriper bland annat klimatsystemens stabilitet, luft-, mark- och vattenkvalitet, markanvändning och jorderosion, biodiversitet (mångfald av både arter och habitat), och ekosystemtjänster (till exempel pollinering, fotosyntes, klimatreglering).

Kommuner har en stor roll i arbetet med att minska negativ påverkan på miljö och klimat. Flera av de insatser som kan genomföras för att förbättra de stora miljö- och klimatproblem som finns globalt kan genomföras på lokal nivå. Ramverket för ekologisk hållbarhet sätter en struktur för organisering och uppföljning av Mölndals stads miljö- och klimatstrategiska arbete. Ramverket syftar till att tydliggöra stadens prioriteringar, samordna insatser för effektiv resursanvändning och att staden tar sitt ansvar för att minska klimatpåverkan och skydda miljön – både lokalt och globalt. I detta dokument ingår inga ytterligare mål eller åtgärder, utan de områden som inkluderas återfinns i redan beslutade styrdokument.

Mölndals stad har två övergripande målsättningar för stadens miljö- och klimatarbete, vilka är inriktade på klimat och biologisk mångfald. De här områdena står därför i fokus för Mölndals stads ramverk för ekologisk hållbarhet.

Mölndals stads övergripande målsättningar kopplar an till flera av målen i Sveriges nationella miljömålssystem. Målet gällande minskad klimatpåverkan linjerar även med EU:s mål om minskad klimatpåverkan. Ramverket för ekologisk hållbarhet samspelar med Mölndals stads ramverk för social hållbarhet och Mölndals stad arbetar kontinuerligt för att integrera de olika hållbarhetsperspektiven.

1.1. Minskad klimatpåverkan och ökad biologisk mångfald

FN:s klimatpanel IPCC slår fast att den klimatförändring som idag äger rum är mycket påtaglig. Klimatfrågan är därmed en av vår tids stora utmaningar. Den viktigaste orsaken till klimatets förändring är utsläpp av koldioxid via förbränning av fossila bränslen. Det arbete som sker idag kring till exempel biologisk mångfald riskerar att bli verkningslöst eller åtminstone ha en begränsad effekt eftersom klimatet förändras. Dessutom förvärrar en minskad biologisk mångfald effekterna på klimatet. Det innebär att klimatmål och mål gällande biologisk mångfald är sammanlänkade. För att skapa positiva synergier mellan dessa mål kan det ena inte vara överordnat det andra. Bevarandet av fungerande ekosystem och ekosystemtjänster, som kännetecknas av hög biologisk mångfald och begränsade effekter av klimatförändringar, utgör en viktig förutsättning för ett robust samhälle med ökad kapacitet till snabb återhämtning efter perioder av kris.

1.2. Mölndals stads målstruktur för ekologisk hållbarhet

Mölndals stad har i ett flertal styrdokument fattat beslut om inriktningen för arbetet med ekologisk hållbarhet. I dessa dokument anges delmål med tillhörande handlingsplaner, vilka omfattar konkreta insatser och aktiviteter. Bilden nedan visar på vilka styrdokument som har störst påverkan på stadens miljö- och klimatarbete och hur de förhåller sig till

stadens övergripande miljömål. De styrdokument som är kopplade till målen kommer att aktualiseras i takt med utvecklingen, vilket kan innebära att vissa kan komma att tas bort, ändras eller ersättas.

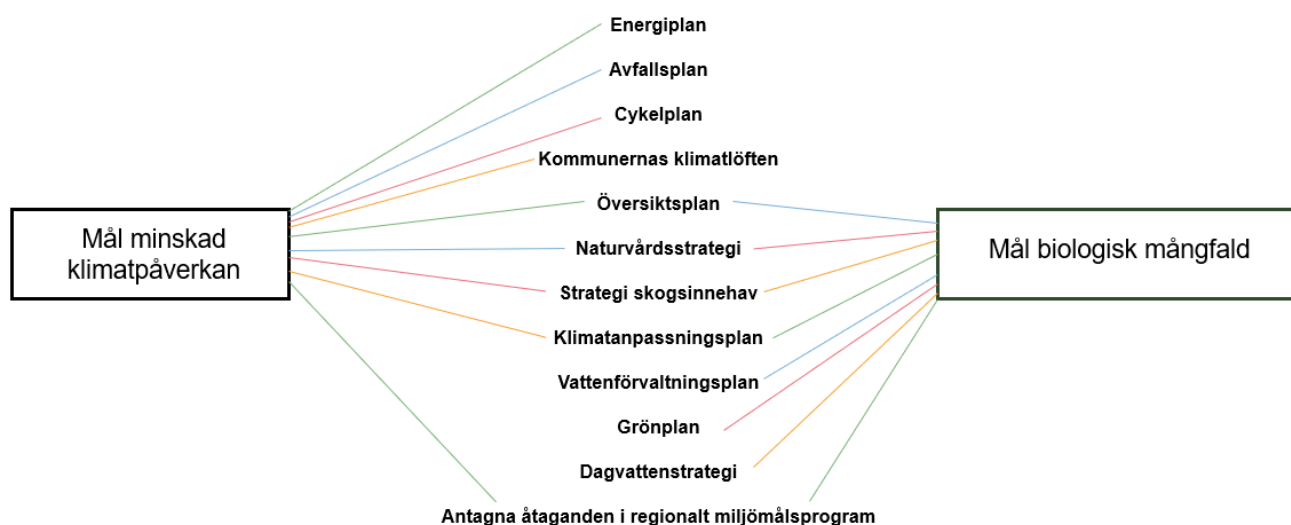

Bild: Befintliga styrdokument av relevans för ekologisk hållbarhet 2025

1.2.1. Definitioner och avgränsningar

”Mölnadal stad” eller ”staden”: Syftar till kommunkoncernen, vilket inkluderar kommunorganisationens alla nämnder och bolag.

”Mölnadal” eller ”kommunen”: Syftar till Mölnadal kommunens geografiska område.

I det här ramverket inkluderar begreppet minskad klimatpåverkan framför allt minskade utsläpp av växthusgaser till atmosfären. Att anpassa Mölnadal till de effekter som kommer av ett förändrat klimat är även det ett viktigt område, men inkluderas inte i ramverket eftersom det inte har en direkt koppling till målet gällande minskade växthusgasutsläpp. Klimatanpassning har flera kopplingar till ekologisk hållbarhet, men styrs genom Mölnadal stads klimatanpassningsplan och följs upp i enlighet med planen.

2. Minskad klimatpåverkan

Det finns ett starkt samband mellan klimat, ekosystem och biologisk mångfald, och mänskliga samhällen. Klimatförändringar påverkar inte bara de delar som ingår i ekologisk hållbarhet utan även social och ekonomisk hållbarhet. I Mölnadal stad pågår arbetet på flera fronter och inkluderar bland annat energiförsörjning och infrastruktur. Konsumtion är en sektor som har stor påverkan på utsläpp av växthusgaser. En stor del av en produkts miljöbelastning, både regionalt och globalt, sker vid utvinning av råvaror, vid tillverkning av produkter samt vid transporter. Inom Mölnadal geografiska område kommer över 70 procent av alla växthusgasutsläpp från bilar och lastbilar. En stor andel av utsläppen utgörs även av utsläpp från bygg- och infrastrukturprojekt, där transporter, arbetsmaskiner och tillverkning av det material som används i projekten är de stora källorna.

2.1. Mål och målbeskrivning

Mål: Minska växthusgasutsläppen med 90 procent till år 2040 jämfört med 1990.

Målbeskrivning: Målet inkluderar både växthusgasutsläpp inom kommunens geografiska område och växthusgasutsläpp utanför kommunens geografiska område, vilka uppstår som effekt av konsumtion av varor och tjänster.

2.2. Struktur för prioritering

Mölndals stad prioriterar att arbeta aktivt inom de områden där staden har direkt eller indirekt rådighet, och där åtgärder bedöms ge stor effekt på att minska utsläppen av växthusgaser. Prioriteringarna ingår inom huvudområdena:

- Transport
- El och energi
- Bygg och anläggning
- Avfallsminimering
- Koldioxidinbindning

2.3. Beskrivning av prioriteringar inom klimat

Transport

Den största delen av Mölndals geografiska utsläpp kommer från transportsektorn, och då framför allt från person- och godstransporter. Delmål och åtgärder fokuserar främst på omställning till elektrifiering och minskad energianvändning inom transportsektorn, samt på ökad andel hållbara resor.

Rådighet: Staden har direkt rådighet över stadens interna fordonsflotta samt över transporter kopplade till stadens upphandlingar och inköp av varor och tjänster. Staden har även delvis rådighet över kollektivtrafik inom kommunens geografiska område. Staden har indirekt rådighet över den totala mängden transporter inom kommunen, men direkt rådighet över flertalet styrmedel inom transportsektorn, så som fysisk planering, parkering och utbyggnad av laddinfrastruktur.

Förväntad effekt: Hög effekt kopplat till minskade växthusgasutsläpp till följd av minskade transportmängder och övergång till fossilfria drivmedel. Förväntade positiva bieffekter är bland annat ökad framkomlighet i trafiken, minskade luftföroreningar och minskade bullernivåer.

El och energi

Säker tillgång till fossilfri el och energi är en förutsättning för den gröna omställningen och för elektrifiering av de sektorer i samhället som i dagsläget är beroende av fossila bränslen. För att möjliggöra detta ligger fokus framför allt på produktion och distribution av el och energi, samt av byggnaders och verksameters energianvändning.

Rådighet: Mölndals stads kommunkoncern har direkt rådighet över fjärrvärmenätet och det lokala elnätet inom Mölndals tätort genom Mölndal Energi. Staden har även direkt rådighet över egna anläggningar för elproduktion, som solceller, samt över el- och energianvändningen i stadens fastigheter. Staden har indirekt rådighet över den övergripande utvecklingen inom el och energi men direkt rådighet över styrmedel så som energiplanering och fysisk planering.

Förväntad effekt: Hög effekt kopplat till minskade växthusgasutsläpp genom att elkapacitet frigörs till de sektorer som står inför omställning till elektrifiering, så som transportsektorn och industrisektorn. Förväntade positiva bieffekter är bland annat frigjord elkapacitet till fortsatt stadsutveckling.

Bygg och anläggning

Inom de sektorer där kommunen har direkt rådighet är bygg och anläggning den sektor som genererar störst klimatpåverkan. Hur projekten planeras och vilka val som görs inom ett projekt har en betydande påverkan på den klimatpåverkan som projekten genererar. Mölndals stad har inga tydliga koncernövergripande mål eller styrdokument gällande minskad klimatpåverkan från bygg- och anläggningssektorn.

Rådighet: Staden har direkt rådighet över de bygg- och anläggningsprojekt staden utför. Staden har indirekt rådighet över utsläpp från bygg- och anläggningsentreprenader men direkt rådighet över styrmedel så som fysisk planering och samarbeten med relevanta aktörer så som Trafikverket.

Förväntad effekt: Potentiellt hög effekt kopplat till minskad klimatpåverkan från de bygg- och anläggningsprojekt som staden genomför. Detta till följd av val gjorda tidigt i planering av projekten samt av beslut under genomförandet, såsom materialval, elektrifiering och effektivisering av transporter, samt optimering av energi- och klimatprestanda.

Förebygga avfall

Att förebygga avfall är att minska mängden avfall genom att genomföra åtgärder innan ett ämne, ett material eller en produkt blivit avfall. Exempel på sådana åtgärder är att bevara, dela, återanvända och återbruka. De inköpskategorier som har störst klimatpåverkan enligt Göteborgs Stads miljöspendanalys 2025 är byggnader, facility management samt väg, mark och markanläggningar, men även kategorierna livsmedel och omsättningsvaror.

Rådighet: Staden har direkt rådighet över de bygg- och infrastrukturentreprenader staden utför, över egna fastigheter samt över stadens upphandlingar och inköp. Staden har indirekt rådighet över näringslivets och invånares avfallsminimering men direkt rådighet över styrmedel så som avfallshantering, återbruksmöjligheter och fysisk planering.

Förväntad effekt: Medelhög effekt kopplat till minskade växthusgasutsläpp från stadens inköp och entreprenader. Effekten förväntas även vara medelhög kopplat till minskade växthusgasutsläpp genom avfallsminimering inom näringslivet och hos invånare.

Koldioxidinbindning

Skogsområden och andra gröna miljöer, exempelvis parker och rekreationsområden i tätortsnära miljö, tar upp och binder koldioxid i marken. Skogen bidrar även med förnyelsebara råvaror som kan ersätta fossila bränslen och material. Även våtmarker kan binda kol i sin vegetation och fungerar därför som kollager. Det finns en stor mängd koldioxid inbunden i befintliga skogs- och våtmarker inom Mölndals stad.

Rådighet: Staden har direkt rådighet över den skog och mark som staden äger. Genom planmonopolet har staden även direkt rådighet över utvecklingen av skogsområden och andra gröna miljöer.

Förväntad effekt: Det kol som binds i mark bevaras istället för att släppas ut i atmosfären, vilket förhindrar att växthusgasutsläppen inom kommunens geografiska område ökar.

3. Biologisk mångfald

Förlusten av livsmiljöer och arter räknas som en av vår tids största utmaningar. När mark- och vattenområden tas i anspråk för olika ändamål försvinner livsmiljöer för växter och djur. Den främsta orsaken är ett överutnyttjande av naturresurser, som i kombination med den globala uppvärmningen påskyndar förlusten av arter som är avgörande för fungerande ekosystem. Naturen i Mölndal är en värdefull tillgång för växter, djur och invånare samt för näringsliv och besökare. Mölndals stad har unika natur- och kulturresevat, levande badsjöar, naturområden med vandringsleder och allt ifrån bokskogar till ljunghedar.

3.1. Mål och målbeskrivning

Mål: Kommunen bevarar och ökar den biologiska mångfalden av nu eller tidigare naturligt förekommande arter och naturtyper. Samtidigt ska människans möjligheter till rika naturupplevelser föras vidare till kommande generationer och naturresurser ska utnyttjas långsiktigt och hållbart.

3.2. Struktur för prioritering

För att främja biologisk mångfald prioriterar Mölndals stad att arbeta aktivt inom de områden där staden har direkt eller indirekt rådighet, och där åtgärder bedöms ge stor effekt. Prioriteringarna ingår inom huvudområdena:

- Tätort
- Vatten
- Skog och övrig landsbygd

3.3. Beskrivning av prioriteringar inom biologisk mångfald

Tätort

Tätortsnära naturområden, inklusive parker och trafikgrönytor, möjliggör rekreation och

kan främja biologisk mångfald genom att skötsel av parker och naturområden planeras så att den biologiska mångfalden gynnas. Tätortsnära naturområden är en del av grönstrukturen för att arter på ett naturligt sätt ska kunna röra sig inom och mellan sammanhängande nätverk av lämpliga land- och vattenmiljöer. Det ökar förutsättningarna för att värna biologisk mångfald och bevara viktiga ekosystem och ekosystemtjänster.

Rådighet: Staden har direkt rådighet över mark som staden äger samt planering och förvaltning av allmän plats och av utemiljöer på stadens fastigheter. Genom planmonopolet har staden även direkt rådighet över utvecklingen av tätortsnära naturområden via styrmedel så som fysisk planering.

Förväntad effekt: Medelhög effekt kopplat till att den biologiska mångfalden bevaras och ökas genom planering och förvaltning av den tätortsnära naturmiljön. Grönska och uppvuxna träd ger även positiv effekt kopplat till skyddande effekter vid värmeböljor och minskade risker för översvämning, samt minskad andel luftföroreningar och minskat buller samt ökar människors hälsa och välmående.

Vatten

Vatten är en av planetens viktigaste resurser och grunden till livet på vår jord. I Mölndals kommun finns det gott om olika vattenmiljöer så som våtmarker, sjöar och vattendrag. Här finns en mångfald av arter som är helt beroende av naturliga vattenmiljöer. Dessa miljöer består också med en rad ekosystemtjänster som grundvattenbildning, vattenrening, råvatten för dricksvattenförsörjning, flödesutjämning och rekreation.

Rådighet: Staden har direkt rådighet över vattenförvaltningsarbete kopplat till restaurering av sjöar, vattendrag och våtmarker samt över stadens arbete med vatten och avlopp. Staden har indirekt rådighet över vattenstatus i stadens sjöar och vattendrag men direkt rådighet över styrmedel så som fysisk planering samt genom prövning och tillsyn av verksamheter som kan ha negativ påverkan på vattenmiljöer.

Förväntad effekt: Hög effekt kopplat till förbättrad vattenstatus och bättre livsmiljöer för vattenlevande organismer. Förväntade positiva bieffekter kopplat till bland annat dricksvatten av god kvalitet, bättre skydd mot översvämning samt naturliga kolsänkor.

Skog och landsbygd

Skogen är en tillgång för människors hälsa och välbefinnande, som bland annat inspirerar till lek och aktivitet. Här finns livsmiljöer för många växter och djur och många hotade arter är skogslevande. Genom att främja skogsskötsel för en välmående skog finns goda förutsättningar för att samhällsviktiga ekosystemtjänster kan bevaras och utvecklas. Landsbygd med bland annat odlingslandskap ger en möjlighet till beredskap inom livsmedelsförsörjning och bidrar även till en grönstruktur som kan främja biologisk mångfald.

Rådighet: Staden har direkt rådighet inom förvaltning av den skog och mark som staden äger. Staden har delvis indirekt rådighet över utvecklingen av biologisk mångfald inom skog och landsbygd genom styrmedel så som fysisk planering och utformning av arrenden.

Förväntad effekt: Hög effekt kopplat till att den biologiska mångfalden bevaras och ökas genom välplanerat skogsbruk och landsbygd där det finns goda livsmiljöer i sammanhängande blågrön infrastruktur.

4. Ansvar och uppföljning

Arbetet för en hållbar utveckling ska vara integrerat i stadens mål och styrning och i den ordinarie verksamheten. De politiskt antagna styrdokumentet inom området ska omsättas av varje nämnd och bolag och det ligger i nämndernas och bolagens ansvar att se till att beslutade styrdokument efterlevs. Implementering och genomförande av Ramverk för ekologisk hållbarhet ska ske inom varje nämnd och bolags ordinarie struktur, med stöd och vägledning från stadsledningsförvaltningen samt de förvaltningar som ansvarar för ramverkets underliggande styrdokument.

Uppföljning av innehåll och struktur i Ramverk för ekologisk hållbarhet i Mölndal genomförs vartannat år. Uppföljning av de övergripande miljömålen sker inom alla nämnder och bolags ordinarie struktur för planering och uppföljning, varav delar av uppföljningen även lyfts in till uppföljningen av kommunfullmäktigemålen. Uppföljning sker på initiativ av, och utifrån instruktioner från, stadsledningsförvaltningen. Varje nämnd och bolag ansvarar för analys och uppföljning av sitt verksamhetsområde för att kunna bidra till stadens övergripande uppföljning av förflyttning.

Uppföljning av ramverkets underliggande styrdokument genomförs i enlighet med vad varje styrdokument anger. Uppföljningen leds av den förvaltning som har huvudansvar för respektive styrdokument. I uppföljningen ingår att ta fram indikatorer för respektive område.

Bilaga: Styrdokument med inriktning inom ekologisk hållbarhet, samt ansvariga nämnder

Nedan listas Mölndals stads styrdokument med koppling till Ramverk för ekologisk hållbarhet, samt ansvarig nämnd. Tabellen innehåller de styrdokument som har störst påverkan på stadens miljö- och klimatarbete och som har störst relevans för stadens övergripande miljömål. De styrdokument som är kopplade till ramverket och målen kommer att aktualiseras i takt med utvecklingen, vilket kan innebära att vissa kan komma att tas bort, ändras eller ersättas och andra läggas till.

Styrdokument	Ansvarig nämnd
Antagna åtaganden i regionalt miljömålsprogram	Kommunstyrelsen
Cykelplan	Kommunstyrelsen
Dagvattenstrategi	Kommunstyrelsen
Energiplan för minimerad klimatpåverkan	Kommunstyrelsen
Grönplan*	Tekniska nämnden (Stadsservicenämnden från 31 december 2026)
Göteborgsregionen minskar avfallet - Avfallsplan för 13 kommuner till 2030	Tekniska nämnden (Stadsservicenämnden från 31 december 2026)
Klimatanpassningsplan	Kommunstyrelsen
Kommunernas klimatlöften	Kommunstyrelsen
Naturvårdsplan	Kommunstyrelsen
Strategi för Mölndals stads skogsinnehav	Kommunstyrelsen
Vattenförvaltningsplan	Kommunstyrelsen
Översiktsplan	Kommunstyrelsen

*Förslag till beslut att upphäva grönplanen och att grönplanen istället ersätts med anvisningar med motsvarande innehåll.